

ATCEROTIES PROFESORU JĀNI GAROSU

(19.02.1899. – 11.10.1981.)

Šogad aprit 115 gadi, kopš dzimis Nopelniem bagātais agronoms, profesors Jānis Gaross.

Jānis Gaross dzimis Pleskavas guberņā, Porhovas apriņķī, zemnieku ģimenē. 1919. gadā beidzis Bogorogickas lauksaimniecības vidusskolu. Mācījies Petrogradas Lauksaimniecības institūtā (1920 – 1921). 1921. gadā atgriežas Latvijā, strādā par agronomu, skolotāju, skolas pārzini un Kazdangas lauksaimniecības vidusskolas skolotāju. 1936. gadā iestājas Latvijas Universitātē, pēc tam mācības turpina Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijā, kur 1940. gadā iegūst diplomēta agronoma kvalifikāciju.

No 1944. gada uzsāk darba gaitas Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas Agroķīmijas katedrā. 1949. gadā aizstāv zinātņu kandidāta disertāciju „Minerālvielu saturs kartupeļos atkarībā no augsnes un mēslojuma”. 1952. gadā J. Gaross kļūst par docentu, bet 1969. gadā viņu ievēl par Agroķīmijas katedras profesoru. Laika posmā no 1960. līdz 1962. gadam J. Gaross ir Agronomijas fakultātes dekāns.

Profesora lekciju kursu agroķīmijā noklausījušies ap divi tūkstoši studentu. Liels skaits no tiem bijuši viņa diplomandi, bet 3 aspiranti viņa vadībā izstrādājuši disertācijas. Katram studentam profesors atdeva daļu no savas sirds.

Profesora J. Garosa pedagoga talantu iepazīna arī daudzi saimniecību speciālisti un praktiķi, jo viņš aktīvi strādāja Kvalifikācijas celšanas fakultātē. Latvijā nav tāda novada, kur viņš nebūtu uzstājies ar lekcijām par mēslošanas jautājumiem, devis vērtīgus, zinātniski pamatotus padomus. Profesors bija ne tikai izcils teorētiķis savā zinātnes jomā, bet arī praktiķis. Aktīvi darbojies fakultātes izmēģinājumu laukos, vienmēr līdzdarbodamies visu lauku darbu izpildē.

Profesors J. Gaross bija savas nozares metodiķis. Viņš izstrādāja agroķīmisko analīžu metožu modifikācijas maza amonjaka daudzuma noteikšanai augsnē, kalcija un magnija noteikšanai vienā šķīdumā ar trilonu B u. c. Viņš kā pirmais Latvijā pētīja mēslošanas bilanci lielsaimniecībā, izstrādāja augu mēslošanas vajadzības aprēķinus pēc plānotās ražas un augsnes īpašībām, kā arī pētīja virkni citu aktuālu mēslošanas jautājumu.

Latvijas Lauksaimniecības Agroķīmijas katedrā strādā līdz 1979. gadam. Publicējis vairāk nekā 70 zinātniskus un populārzinātniskus darbus, piedalījies Lauksaimniecības enciklopēdijas sastādīšanā, kā arī aktīvi darbojies radio un televīzijas lauksaimniecībai veltīto raidījumu veidošanā. Par ražīgu zinātnisko un pedagoģisko darbu, kā arī par zinātnes sasniegumu ieviešanu ražošanā, J. Garosam piešķirts Nopelniem bagātā agronoma nosaukums un citi apbalvojumi. Profesors Jānis Gaross apbedīts Mārupes kapos.

Kolēģi profesoru atceras kā erudītu, aktīvu pētnieku un pedagogu, taču reizē arī iejūtīgu un ar dziļām patriotiskām jūtām un humora dzirksti apveltītu inteliģentu cilvēku.

Lauksaimniecības fakultātes vārdā prof. Aldis Kārklīņš

LAUKSAIMNIECĪBAS ZINĀTNIKAM VALFRĪDAM UPMANIM – 115

(25.02.1899. – 09.01.1994.)

Valfrīds Upmanis dzimis 1899. gada 25. februārī Cēsu apriņķa Jaunraunas pagasta Jaunraunas muižā. Liela nozīme viņa dzīves gaitās bija vecākiem. Dzīvojot muižās – Bērzkalnē, Straupē, Drabešos un Cēsu pilsmuižā, līdz 18 gadu vecumam viņš iepazīs ar darbiem laukkopībā un lopkopībā. Skaistās Latvijas lauku dabas ainavas ar ezeriem, upēm, mežiem, ielejām un pļavām atstāja uz Valfrīdu Upmani lielu iespaidu un radīja vēlmi dzīvot laukos, izvēlēties agronoma specialitāti.

Pirmais pasaules karš, vācu okupācija, apcietinājums un evakuācija uz Krieviju, grūti gadi Karēlijā. Pēc atgriešanās no Karēlijas frontes viņš Petrogradā iestājās Ļeņingradas Lauksaimniecības institūtā. Laika posmā no 1927. – 1941. gadam ieņēmis dažādus amatus